

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Metsähallituksen lausunto valtioneuvoston maaseutupoliittisesta selonteosta

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi. Metsähallitus pitää maaseutualueita koskevan tietopohjan parantamista sekä maaseutualueiden kehittämistyötä tarpeellisina näkökulmina ja esittää joitakin yleisiä huomioita.

Metsähallitus on maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa ja sen hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos. Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsähallituksen tulee toimia tuloksellisesti. Metsähallitus harjoittaa toimialallaan liiketoimintaa hyödyntämällä taloudellisesti sen hallinnoimia maa- ja vesialueita. Metsähallitus harjoittaa muun ohella maa-ainesliiketoimintaa, maa- ja vesialueita koskevaa vuokraus- ja myyntitoimintaa sekä maa- ja vesialueita koskevaa hanke- ja kehitystoimintaa. Metsähallitus hoitaa luonnonsuojelualueita ja kansallispuistoja sekä vastaa metsästyksen ja kalastuksen järjestämisestä valtion mailla. Valtion maaomaisuus sijaitsee suurelta osin harvaan asutulla maaseudulla ja ydinmaaseudulla.

Talouden rakenteiden elinvoimaista kehittämistä on syytä vahvistaa. Liiketoiminnan näkökulma ja alueiden vahvuuksien hyödyntäminen (mm. luonnonvarat, uusiutuva energia, matkailu, etätyö ja monipaikkaisuus) voisivat olla selonteossa suuremmassa roolissa. Näihin alueiden vahvuuksiin perustuvien Metsähallituksen eri liiketoimintojen tarjoama potentiaali työllistäjinä ja alueiden kehittämisen osalta tulisi myös olla selonteossa huomioituna.

Toimivat digitaaliset yhteydet ja hyväkuntoinen tieverkko ovat elinehtoja saavutettavuudelle, palveluiden turvaamiselle ja maaseutualueiden elinvoiman säilyttämiselle. Näitä on kehitettävä systemaattisesti ja tavoitteellisesti.

Suomessa on käytössä 2G-, 4G- ja 5G-teknologialla toimivia matkaviestinverkkoja. 3G- verkon poistuminen käytöstä ennen riittävää korvaavuutta näkyy toiminnassa hankaloituneina datayhteyksinä.

Hyväkuntoinen tieverkko on perusedellytys ja varmistus monelle toiminnalle mukaan lukien luotettavat ympärivuotiset puuntoimitukset ja metsätalouden harjoittaminen yleensäkin. Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla on noin 36 000 kilometriä metsäteitä ja noin 1000 siltaa. Lisäksi on 28 000 km yksityisteitä, joissa Metsähallitus on osakkaana. Metsähallituksen tiestöllä on merkitystä myös turvallisuus- ja maanpuolustusnäkökulmasta sekä metsäpalojen nopeissa sammutustöissä. Teiden tärkeänä käyttäjäryhmänä ovat virkistyskäyttäjät eli muun muassa metsästäjät, marjastajat ja sienestäjät sekä paikallinen väestö: Selvitysten mukaan metsäteiden käytöstä 85 prosenttia on muuta kuin metsätaloustyötä. Tiestön ylläpidon lisäksi Metsähallitus tukee alueita vuokraamalla paikallista metsästyseuratoimintaa, jolla usein on maaseudun kylissä myös muuta yhteisöllistä toimintaa aktivoiva vaikutus.

Metsähallituksen toiminta tarjoaa työpaikkoja ja arvonlisää alueille. Laadukkaat koulutusmahdollisuudet ovat keskeisessä asemassa maaseutualueiden nuorten tulevaisuuden rakentamisessa ja osallisuuden vahvistamisessa. Metsähallitus tekee monipuolista yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa vahvistaakseen luonnonvara-alan osaamista, tukeakseen kestävä kehitystä ja edistääkseen nuorten työllistymistä. Yhteistyön tavoitteena on:

- Tarjota opiskelijoille käytännön oppimisympäristöjä valtion mailla.
- Kehittää koulutussisältöjä, jotka vastaavat metsäalan ja luonnonhoidon ajankohtaisiin tarpeisiin.
- Edistää metsä- ja ympäristöalan vetovoimaa nuorten keskuudessa.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksen numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Niemelä Juha
Metsähallitus

Pihlström Minna
Metsähallitus